

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«РІВНЕНСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II Всеукраїнської науково-практичної
internet-конференції з міжнародною
участю
*«Трансформаційні процеси в підготовці
сучасного
медичного та фармацевтичного
працівника»*
17 березня 2021 року**

РІВНЕ - 2021

РОЗВИТОК ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Горошко В.І.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Кафедра фізичної терапії і ерготерапії
Полтава, Україна
talgardat@gmail.com*

Траверсе Г.М.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Кафедра фізичної терапії і ерготерапії
Полтава, Україна*

Актуальність теми дослідження. Однією з найбільш характерних рис сучасного світу є глобалізація. Це складний, багатогранний і суперечливий історичний та соціально-економічний процес, який зачіпає майже всі сектори життя, включаючи охорону здоров'я. Слід зазначити, що охорона здоров'я є стратегічно важливою галуззю та елементом національної безпеки в країні. Існує два процеси глобалізації охорони здоров'я. Одне з них полягає в тому, що країни мають нові можливості для розвитку охорони здоров'я (наприклад, науково-технічне співробітництво, доступ населення до медичних послуг в інших країнах). З іншого боку, існують потенційні загрози для окремої державної охорони здоров'я (наприклад, «відтік» до іноземних медичних закладів лікарів) та загального глобального здоров'я (наприклад, прогресування глобальної пандемії). Отже, необхідно враховувати вплив глобалізації на сектор охорони здоров'я, враховуючи вищезазначені аспекти. Наша робота спрямована на забезпечення всебічного розуміння впливу та форми процесу глобалізації на сектор охорони здоров'я загалом, особливо в багатьох країнах.

Проблемами функціонування охорони здоров'я займається досить багато іноземних спеціалістів (Lessof F., Linking R., Marmot M., Porter E., Porter M., Shaffer E., Smith P., Tragakes E., Winslow K., Yau J., Zweifel, P. та інші). Слід зазначити, що тема глобалізації охорони здоров'я у національній літературі ще не повністю. Дослідження глобалізації охорони здоров'я проводять переважно західні експерти (Bettcher D., Chanda R., Drager N., Guidon E., Hilderink H.,

Vellinga J., Wayeger P, Yach D тощо).

Метою цього дослідження є виявлення еволюційних характеристик системи охорони здоров'я в умовах глобалізації.

Задачі дослідження:

- Вивчити теоретичні аспекти функціонування системи охорони здоров'я, щоб визначити деталі медичних послуг.
- Охарактеризувати ознаки міждержавного регулювання у секторі охорони здоров'я.
- Підкреслити форми ознак економічної глобалізації у галузі охорони здоров'я.
- Узагальнити досвід функціонування національної системи охорони здоров'я в умовах глобалізації (враховуючи приклад США, Великобританії, Німеччини, Франції).

Предметом дослідження є національна медична система і форма ознак глобалізації у секторі охорони здоров'я.

Методологічною основою дослідження є загальнофілософські та загальнонаукові методи (діалектика, аналіз та синтез, індукція та дедукція, аналогія, інтерпретація, історичні та систематичні методи), а також спеціальні наукові методи, що формуються статистичними методами.

Обґрунтуванням дослідження стала робота вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячена розвитку системи охорони здоров'я, світовому фармацевтичному ринку, міждержавним відносинам у медичній галузі, вивченню проблем глобалізації та їх наслідків. Медичні послуги мають певні особливості порівняно з іншими видами послуг. На думку американського економіста В. Хасіяо, охорона здоров'я – це «спотворена економіка». В галузі охорони здоров'я вплив ринкової сили на параметри послуг (кількість, ціна, якість) істотно відрізняється від більшості інших ринків. Прихильники неокласичного підходу трактують це явище як «провал ринку». Існує стабільне відхилення економічних відносин від ідеальної ринкової моделі, де діють закони попиту та пропозиції. Ми також дослідили ринок медичних послуг з точки зору нової інституційної теорії.

Проблема «принципал-агент» виникає у взаємовідносинах усіх суб'єктів системи охорони здоров'я. М. Портер вважає, що неефективність охорони здоров'я пов'язана лише з відсутністю ринкових відносин або недостатнім розвитком галузі. Існування різних точок зору на реальний сектор охорони здоров'я представляється існуванням декількох видів систем охорони здоров'я: американський (неокласичний підхід), соціального страхування (новий інституційний підхід) та ринків (М. Портер). Хоча всі три типи мають свої слабкі та сильні сторони, варто зазначити, що ВООЗ рекомендує використовувати систему соціального страхування. На цьому етапі відсутні витрати з точки зору фінансування та умов компетентної організації системи охорони здоров'я. В умовах глобалізації відбувається уніфікація національної системи охорони здоров'я. Країни дедалі частіше використовують елементи систем охорони здоров'я типу соціального страхування, в деяких випадках залишаючи місце для державного втручання та ринкових механізмів. Досягнення науки та техніки призвели до вдосконалення телекомунікаційних технологій та використання Інтернету в медицині. Ці досягнення почали використовувати в галузі охорони здоров'я, а транскордонне постачання медичних послуг почало активно впроваджуватися. Телемедицина – це практика з використанням аудіо- та відеосистем та технології передачі даних. Телемедицина включає відправлення, діагностику, консультування пацієнта, а також телемедичну освіту та передачу інформації. Впровадження телемедицини економить час та кошти, витрачені на переїзд до медичних закладів та отримання медичних послуг. Це особливо актуально у віддалених регіонах країни, і в умовах глобалізації це можливість отримати необхідну пораду, не виїжджаючи з країни. Напрямок телемедицини розвивається у багатьох країнах (США, Великобританія, Франція), і, на наш погляд перспективний напрямок розвитку.

Існування закордонних медичних установ на території України має багато переваг та недоліків для країни. Привабливість висококваліфікованих фахівців та наявність найсучаснішого обладнання, безсумнівно, є плюсом іноземних установ. Серед негативних характеристик прямих іноземних інвестицій можна виділити

внутрішній «відтік інтелектуального потенціалу» цих іноземних організацій, заробітна плата та умови праці яких можуть бути значно кращими, ніж у вітчизняних організацій. Державний сектор охорони здоров'я досі характеризується довгими чергами для госпіталізації та прийому, особливо це стосується людей похилого віку, які в сучасному розподілі медичних послуг страждають від нестачі обладнання та медичного персоналу. У той же час комерційний сектор, що доступний людям із високим рівнем доходів, зосередив в собі першокласне обладнання та медичних працівників.

Еволюція систем охорони здоров'я показує, що ринкові механізми набувають все більшого поширення в цій галузі, незважаючи на деталі медичної служби, викладені вище. Однак зростає роль контролю за впливом на систему охорони здоров'я або у формі керованого механізму медичної допомоги (досвід США), або на основі державних нормативних актів та галузевих планів (досвід європейських країн: Німеччина, Франція). На думку експертів ВООЗ, поєднання обов'язкового медичного страхування та добровільного медичного страхування є найуспішнішим рішенням для країни, але система соціального страхування охорони здоров'я є більш поширеною в Україні.

Висновки.

- Глобалізація торкнулася сфери охорони здоров'я у повному обсязі, не зважаючи на специфічність медичних послуг та унікальність ринку медичного консультування.
- В Україні працює соціальне обов'язкове та добровільне страхування на період тимчасової або повної втрати працездатності, але воно не спроможне охопити весь спектр необхідних для населення медичних послуг.
- Ситуація з пандемією показала необхідність відпрацювання механізму контролю медичної допомоги та створення додаткових нормативних актів по забезпеченню медичними послугами всіх верств населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна стратегія побудови нової системи охорони здоров'я в Україні

на період 2015–2025 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://healthsag.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Proekt-Strategiyi-reformi_OZ.

2. Labonté R., Schrecker T. Globalization and social determinants of health: Introduction and methodological background [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalizationandhealth.com/content/3/1/5>. Загол з екрану.
3. Длугопольський О.В. Охорона здоров'я в системі глобальних суспільних благ: міжнародні порівняння / О.В. Длугопольський // Економічна теорія. – 2011. – № 3. – С. 83-97.
4. Семигіна Т.В. Політичні аспекти охорони здоров'я: на перетині глобального і локального. – К.: Вид-во «Києво-Могилянська академія», 2013.
5. Безпека людського розвитку в правовій, соціальній державі: монографія / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, Т.М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Харків: НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2013. – 850 с.